

проблемою сучасності в зв'язку з широким розповсюдженням паразитарних інвазій серед населення.

Таким чином, вивчення медичної біології, паразитології та генетики форми у студентів-провізорів цілісну уяву про загальні закономірності розвитку живої природи; про сутність життя, його форми, індивідуальний та історичний розвиток органічного світу та місце людини в ньому; про форми біотичних зв'язків у природі, життєві цикли паразитів та паразитарні хвороби людини; про місце людини в біосфері; забезпечує фундаментальну підготовку клінічного провізора та набуття практичних навичок для професійної діяльності у галузях практичної медицини та фармації.

д. мед. н., проф., Пішак В. П., к. мед. н., Хоменко В. Г., Кривчанська М. І.
Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

ОПТИМІЗАЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ МЕЛАТОНІНУ

Сьогодні у клініці працювати з мелатоніном можна безперешкодно, всіх властивостей його – вже відкритих і лише передбачуваних – просто не перелічити. Так званий «гормон сну» вже давно продається чи не в кожній аптеці. З того часу, як цей гормон покинув стіни лабораторій, люди щодня переконуються про чудесні його властивості. Мелатонін не просто поліпшує сон, він полегшує засинання – «налаштовує» наш внутрішній годинник, синхронізуючи біологічні ритми.

Однак «гормон сну», відповідає не тільки за нормалізацію циклів сну, а й контролює роботу імунної системи. Ця якість гормону підходить тим, хто часто здійснює авіаперельоти, перетинаючи кілька часових поясів. За деякими даними, люди, які регулярно приймають мелатонін, піддаються значною мірою меншому ризику захворювань онкологічного характеру. Серії експериментів показали, що мелатонін впливає на кількість і активність рецепторів до естрогенів, і, таким чином, може зупиняти ріст клітин раку молочної залози.

Гормон мелатонін є прекрасним антиоксидантом, який виявляє значну антистресову, імуномодулювальну дію, полегшує адаптацію при зміні кліматичних умов, впливає на синхронізацію коливальних процесів в організмі, а саме пероксидне окиснення ліпідів. Простіше кажучи, восени і взимку, під час грипу і простуд, мелатонін істотно підвищує нашу опірність інфекціям. Мелатонін, виявляє ноотропні властивості – покращує пам'ять, допомагає зосередитися при вирішенні важливого завдання. Його можна застосовувати при порушеннях психічної активності, у невротичних хворих, хворих з депресивними станами. Гормон був випробуваний в клініці шкірних хвороб, він допомагає хворим, що страждають хронічною екземою. Мелатонін є інгібітором статевого дозрівання, при чому його дія не є прямою протигонадною. Є відомості про його ефекти на гіпоталамічному рівні – шляхом зниження секреції гонадотропін-рилізінг гормону. У пременопаузальних жінок введення мелатоніну призводить до нормалізації рівнів лютропіну, фолітропіну і тиреоїдних гормонів. Крім того, мелатонін уповільнює процеси старіння. Приймаючи мелатонін в літньому віці, можна поліпшити не тільки сон, але і загальне самопочуття.

Чисельні експерименти показали, що як фізіологічні, так і фармакологічні дози мелатоніну володіють судинорозширювальним ефектом. Серією досліджень показано позитивний вплив мелатоніну на систему NO у підтриманні нормального

рівня активності пресорних систем – адренергічної і ренін-ангіотензинової. Спостерігається і антигіпертензивна дія мелатоніну. У ряді експериментів було виявлено також його вплив на моторику шлунково-кишкового тракту та позитивний ефект мелатоніну при лікуванні ішемічної хвороби серця, артеріальної гіпертензії. Тому в клініці мелатонін має широке застосування, особливо в кардіології, ендокринології, нефрології, гастроентерології, неврології, онкології та ін.

Застосовується мелатонін один раз на добу перед сном. Якщо є проблеми зі засинанням, то можна приймати мелатонін за 2–3 години до сну. Дозування від 0,5 до 10 мг. Починати можна вже з 25–30 років. Років з 40 його можна приймати в якості заміної терапії, практично постійно. Ефективну дозу легко визначити за станом здоров'я. Наприклад, дозування мелатоніну біля 3 мг не дає належного ефекту з точки зору засинання, але сам сон стає помітно міцніше. Слід зауважити, що для продовження життя більше 3–6 мг препарату на добу приймати не рекомендується.

Таким чином, фізіологічна роль мелатоніну, першого з описаних гормонів шишкоподібної залози, надзвичайно різноманітна. Зважаючи, що мелатонін володіє широким спектром дії, деякі ефекти його достеменно визначені, інші ж – остаточно не з'ясовані чи не доведені. Він впливає на обмінні процеси, зокрема на пігментний обмін, регулює добові і сезонні ритми, має антигонадотропну, імуномодулювальну та седативну дії, володіє антипроліферативними, протективними, протипухлинними та іншими властивостями. Мелатонін може виявитися корисним терапевтичним агентом при лікуванні низки гормонально-активних пухлин, деяких дерматологічних захворювань і афективних розладів. Для отримання відповідей на решту запитань, необхідне подальше ретельне вивчення перспективності його використання у медицині.

Література:

1. Кривчанська М.І. Мелатонін: біологічна роль, механізм дії / М.І. Кривчанська, В.П. Пішак, М.І. Грицюк // Інтегративна антропологія. – 2010. – Т.16, №2. – С. 36-41.
2. Пішак В.П., Висоцька В.Г., Магальяс В.М. та ін. Лікарські властивості дії вітамелатоніну на нирки при інтоксикації солями важких металів // Актуальные проблемы транспортной медицины. – 2006. - №3(5). – С.63-65.
3. Пішак В.П., Высоцкая В.Г., Магальяс В.Н., Булык Р.Е. Влияние мелатонина на хроноритмы транспорта ионов натрия в почках при действии ксенобиотиков // Эколого-физиологические проблемы адаптации / Матер. XII Междунар. симпозиума 30-31 января 2007. – Москва, РУДН, 2007. – С.340-342.

канд. філолог. н., Синиця В. Г., канд. філолог. н., Рак О. М.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ РОЗДІЛУ «РЕЦЕПТУРА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Згідно чинної навчальної Програми (Київ, 2010), на вивчення розділу «Рецептура» студентам першого курсу стоматологічного факультету відводиться вісім практичних занять. За цю незначну кількість годин (16) студенти мають набути навичок перекладу рідною мовою рецептів, написаних з використанням